

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: PASSIONS-CANTATA SOM I FASTEN OPFØRES AF DET MUSICALISKE SELSKAB ... (1768)

Citation: Ewald, Johannes: "PASSIONS-CANTATA SOM I FASTEN OPFØRES AF DET MUSICALISKE SELSKAB ... (1768)", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 128. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald03val-shoot-workid64994/facsimile.pdf>
(tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

128

PASSIONS-CANTATA SOM I
FASTEN OPPØRES AF DET
MUSICALISKE SELSKAB
PAA BRYGGERNES
LAUGS-HUUS
(1768)

DEN FØRSTE AFDEELING

Chor.

VOR Harpe er bleven til Sorrig, og vor Orgel
til grædendes Lyd.

10

Arioso.

I Kedrons stille Dale
Er hørt en rædsom Tale;
Thi HErrrens Hellige
Er falden. —

15

Chor.

Ach! — HErrrens Hellige er falden.

Guds Vredes Straaler brænder over Horeb;
Og Soelen skiuler sig for HErrrens Ild! —
Flye! — flye o Jord! —
Lad Chaos skiuile dig for Hævnens Domme! —
Opirred Almagt! — Flyer i Verdner! —
Men stille Skræk omspænder al Naturen;
Thi Dødens Engel staer for HErrrens Ansigt,
Og see, hans Sværd er alt strakt ud til Mord. —
Gud! — Hvem? — men Siælen svimler —
Skal Verdner døe? — skal Aander slettes ud? —

20

25

Aria.

Græder I, som boe paa Jorden! —
Taaerer dæmper Hævnens Torden! —
Skabning frcls din Skabere! —
Thi mod Ham allene brøler
Almagt Vredens Torden ud. —
Men af Skiønsomhed og Glæde,
Vil jeg evig evig græde

30

35

Hos min Siæls Forløsere,
Naar mit trygge Hierte føler,
At min Synd fordømte Gud. —

Jeg seer Ham. — Gud! — og denne er min Skaber: —
Og Ham, som bød, at Verdner blev af intet! —
Og Ham, som Myriader tienc! —
Hist gaær Han som den groveste Misdæder
Forhaanet, blodig, fuld af Strimer,
Nedtrykt af et vanæret Træe. —
Af Støvets Børn og af en Orm fordømt,
Opløfter Han sit matte Øye
Forgiæves, for at frelse fra det Høye. —
Skræk skiuler Jehovah. — Og Synd og Dom
Omspændende Skaberen. —

¹⁵ *Aria.*
Hvo kan bestaae for en almægtig Vrede
Og knuses ey, naar HERrens Torden slaær? —
Hvor skal vor Siæl om Skul og Frelse lede,
Naar ved Hans Vink en Soele-Kreds forgaær?
²⁰ Da stoed Immanuel, Rettfærdigheds Forsoner. —
Guddommelige Heilt, hvo var saastor, som du? —

Chor.
Du som i bitter Harm nedstyrter Lysets Throner,
See til vor Frelsere, vor Klippe staaer endnu.
²⁵ Forhænget revner, og en hellig Flamme
Igennemtrænger det rædsomme Merke. —
En stille Majestæt omringer Golgatha. —
Han dør. — Og al Naturen bæver,
Og HERrens Rædsel hviler over Jorden,
³⁰ Og Slangen daaner i sin mørke Huule. —
Nu seer Han kierlig ned til sine Fiender,
Og salig Glæde tindrer af Hans Øye,
At Han har frelst dem ved sin egen Pine. —
³⁵ Glad raaber Han: DET ER FULDHRAGT! —
Nu bøyer Han sig ned. — Nu dør Han.

Chor.
O stille Skræk! — Guds Rædsel! — Hiertet stand-

scr. ....
9*

Væmodig Smerte qvæler alle Sandser.—
Forgiæves at vi op mod Korset seer! —
Uskyldigste! — vor Trøst! — Du er ey meer. —
Lad bittre Taarer blende vores Øye! —
Fortiente Smerter døve Sands og Sæl. —
Vor — Gud! — vor Fryd! — hvad kan os nu fornøye? —
Vor Frelser — ach! — vor Glæde — ach! —
Farvel.

DEN ANDEN AFDEELING

10

Chor.

De skal udbrede din store Godheds Ihukommelse, og synge med Fryd om din Rettfærdighed.

Arioso.

Han fantes ene værdig, 15
At agtes for retfærdig, —
Han faldt foruden Synd
I Graven. —

Chor.

Han faldt foruden Synd i Graven. 20

Jeg saae: og Mørkets grumme Kiæmpe
Igjennemlæb med et forvirret Øye,
De sorte Rulder, hvori Satan skriver
Den mindste Synd, som Adams Børn begaae.
Og Vredes Straaler skied fra Kiæmpens Øye. — 25
Saa skar han rasende med Tænder
Og raabte højt og handede fortvivled
Ham, som frembragte Himmel og Jorden,
Og raabte atter med en gruelig Røst:
Han er her ey — Han er foruden Synd! — 30
Og Helvede gav Gienlyd af hans Røst:
Og i Afgrunden hørtes mange Stemmer,
Som skreg: Gud-Mennesket er uden Synd! —
Da svarte Cherubs Chor i glade Toner:
Hallelujah! — Du Menneskets Forsoner! — 35
Og Du, som er befundet uden Synd! —

Chor.

Hallelujah! — Du Menniskets Forsoner! —
Og Du, som er befundet uden Synd! —
Hallelujah! —

Aria.

5 Slaae Cithar, slaae i sagte Toner,
Og syng om Menniskets Forsoner,
Og om det reene Offerlam! —
10 Opleft dit taareblendte Øye,
Og see, hvorledes i det Høye
Rettfærdighed omfavner Ham! —

Chor.

Slaaer Harper, slaaer i høye Toner,
Og synger om vor Synds Forsoner,
15 Og om det reene Offerlam! —

Langt under Chaos er de mørke Huuler
Hvor Synd fortvivled skiuler sig i Plager,
For Himmelens og for Algodheds Straaler. —
Her boer den stolte, forдум Lysets Kiempe —
» Og Satan og den grumme Moloch,
Og Millioner styrtede Rebeller
Omkastes her blandt Sovel-Havets Bølger. —
Derhen, I Adams Børn! — Rettfærdigheden kalder —
Fornam I ey den Røst i Moders Liv,
» Som raabte: bort, til de Fordømte! —
Saa tordnede den store Vredes Engel. —
Men Godheds svarede mod Vreden.
Og Naadens Straaler skiulte Jorden —
Og Vreden stred med Naadens Fyrste,
» Og, ach! vor Helt var saaret! — Ach Han døde! —
Men frygt dig ey! — thi Seyer-Fanen flyver. —
Hør Myriaderne, som raabe:
Triumpf! — Han vandt! — Frygt ikke Vredens
Torden!
» Triumpf! — Triumpf! — og Fred paa Jorden.

Chor.

Triumpf! — Triumpf! — og Fred paa Jorden.

DEN TREDIE AFDEELING

Aria.

O Graad, du Glædens tause Tolk,
Prent Saligheder i mit Øye!
Raab Taare: Frelse fra det Høye! ...
Og Støvets Børn er HErrens Folk! —
Naar Hævnens Torden-Flammer brænder,
Da er jeg tryg i JEsu Hænder,
Og hører ey den Piintes Graad. —
Trods! — vil jeg ned mod Satan raabe,
Hvad Seyer har du nu at haabe? —
Og trods, o Død! — Hvor er din Braad? —
O Graad, du Glædens tause Tolk,
Prent Saligheder i mit Øye!
Raab Taare: Frelse fra det Høye! —
Og Støvets Børn er HErrens Folk! —

Men Himlen taug, — Seraphen selv holdt inde,
At tordne ned mod Dybet. —
Og Asaphs Chor og Citherne var stille. —
Thi Eliel, som synger HErrens Sange, 20
Og taler om de underlige Ting,
Og om det Høye og det Dybe,
Og det som ingen Skabning fatter,
Og Gabriel, den store Glædes Engel,
Stoed op for Thronen med de gyldne Harper. — 25
Da svarede den stærke Aand og sang:
Hvo fatter Lammets Godhed? —
Og at den Evige var død for Støvet —
At Helligheden bar paa Verdens Synder —
Og at den Faldne reyste sig igien? — 30
Men Glædens Engel og de glade Aander
Opfylder Himlenc med Lammets Roes. —
Og Jordens skingrede af Lammets Roes. —
I Dybet selv udbrøltes Lammets Roes.

Arioso.

Lad Himlene fornemme
Den Freistes glade Stemme! —

35

Og mærker Støvets Sang
Om Lammet! —

Chor.

Op! — mærker Støvets Sang om Lammet! —

- s Stor var Han — fød af Evigheders Fader. —
Selv evig — Først blandt alle Aander. —
Han skabte Seraphim og Himlens Klæmper;
Og Han nedstyrtede de stolte Fyrster;
Og Han fremkalde Chaos af sit Intet;
10 Og Han befæstede den store Himmel,
Og dannede de stolte Belger,
Og Jorden og alt det, som er paa Jorden: —
Da saae Han fra sin Throne, for at kiende,
Om Alting stoed i samme gode Orden? —
15 Og Alting stoed. — Kuns Mennisket var falden
Og værdigt, at udslettes blandt det Skabte. —
Da bar den Stærke Medynk med sin Skabning,
Og Han som enc kunde frelse,
Steg ned til Støvet fra sin Throne. —
20 Men Clithar tie! — hvor er de høye Toner,
Som siger Verdner: Gud var min Forsoner?
Hvem synger værdigt om Hans Blod? —

Chor.

Naar Himle flye din Røst, naar Verdner skiules sig,
25 Naar Vreden taler og naar Almagts Torden brøler,
Da er det Verdners Skræk, meningen Skræk formig,
Som, Freisere, da først din fulde Frelse føler. —
Guddommelige Heilt, da vil jeg evig priise. —
Min Sang skal, Chrubs lig, opfynde Himlene. —
30 Lov skee den Ewiege, den Stærke, den Alviise!
Og evig Tak den Gud, som frelste Syndere!

Arioso.

Bliv Taare ved at trille! —
Men du min Clithar — Stille! —
35 Lad Hiertet roelig føle
Sin Frelse. —

Chor.

Lad Hiertet roelig føle sin Frelse! —

I ANLEDNING AF HR. PALLU-
DAN OG JFR. LØNBORG'S
MARIAGE
(1768)

BORT vilde Latter! — Kiendetegn paa Daarer! — 5
Bacchanter rase — Glæden faelder Taarer. —
Den kildres kun, den glædes ey som leer. —
Skrig følesløse Pøbel! — støv din Glæde! —
Men under Skyggen skal min Muse græde. —
Den larme mindre, men den fele meer! 10

Naar Zephis seer sig elsket af den Høye,
Da spiller Taarer i det kælne Øye. —
Da flyer hun Verden for at fele Gud. —
Kuns du min Friestad, Helligdommens Skygge, 15
Hvorunder ingen vilde Lyster bygge,
Kuns du var værd at skiuile Himmelens Brud. —

Naar Mentor ædel, som en anden Skaber,
Seer, at det raae sig meer og meere taber,
Og Mennesket opvoxer ved hans Haand — 20
Da — Himmel! — Philomele, troe Veninde;
Du ene saae de fromme Taarer rinde,
Naar Engle deelte Glæden med hans Aand.

Og naar Arist løsriver sig fra spæde
Som rundt omkring ham stamle Tak og Glæde,
Og Moderen opløfter Hænderne. — 25
Da gaaer han bort i lange Trin og stræber
Til Skyggen — Glæden zittrer i de fulde Læber. —
Han lukker Øyet for at kunde see. —

Og Du min Damon, naar Du henrykt tænker
Paa Dydens Baand og paa de kælne Lænker, 30
Som knytte dig til din Lyksalighed;
Da er kuns Skyggen og de stille Dale
Og Maanen og aarvaagne Nattergale
De Vidner, som din fulde Glæde vecd.